แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
รายวิชา ส30253 การป้องกันการทุจริต	ภาคเรียนที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม	เวลา 6 คาบ
แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking)	จำนวน 2 คาบ

1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต สามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสำนึกและค่านิยมในการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อจบกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถ

1 ด้านความรู้ (K - Knowledge)

1) อธิบายความหมาย หลักการ และความสำคัญของระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking) ได้อย่างถูกต้อง
2) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระบบคิดฐาน 2 (Digital) และระบบคิดฐาน 10 (Analog) ในบริบทการป้องกันการทุจริตได้

2 ด้านทักษะ/กระบวนการ (P - Process/Skills)

1) วิเคราะห์สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม โดยประยุกต์ใช้ระบบคิดฐาน 2 ได้
2) แสดงทักษะการตัดสินใจแก้ปัญหาเชิงจริยธรรมในชีวิตประจำวันและในบทบาทสมมติได้

3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A - Attitude/Attributes)

1) แสดงออกถึงความยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
2) มีความละอายและไม่ยอมรับพฤติกรรมเอื้อประโยชน์หรือการทุจริตทุกรูปแบบ

3. สาระการเรียนรู้

1) **นิยามระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking):** การคิดวิเคราะห์แบบแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่ราชการ/หน้าที่สังคมอย่างเด็ดขาด (0 = ไม่ทำ/ผิด/ส่วนตน, 1 = ทำได้/ถูก/ส่วนรวม)
2) **การเปรียบเทียบระบบคิด:**

- **ระบบคิดฐาน 10 (Analog):** การปะปนระหว่างเรื่องส่วนตนกับส่วนรวม มีความยืดหยุ่น อนุโลม เอาประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องกับหน้าที่ (นำไปสู่การทุจริต)

- **ระบบคิดฐาน 2 (Digital):** ไม่ปะปนเรื่องส่วนตัวกับหน้าที่ ไม่มีพื้นที่เทา ยึดระเบียบ กฎหมาย และจริยธรรมเป็นหลัก

3) **กรณีตัวอย่างพฤติกรรมตามระบบคิดฐาน 2:**

- การไม่นำอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัวมาชาร์จในที่ทำงานโดยมิได้รับอนุญาต
- การไม่นำรถยนต์ส่วนราชการไปใช้ในธุระส่วนตัว
- การไม่รับของขวัญ/สินบนเพื่อแลกกับการเอื้อประโยชน์ในการทำงาน

4. สาระสำคัญ

ระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking) คือ กระบวนการคิดตัดสินใจที่แยกแยะเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันอย่างเด็ดขาด โดยมองการกระทำเป็น 2 สถานะชัดเจน คือ "ทำได้ / ทำไม่ได้", "ถูก / ผิด", หรือ "ประโยชน์ส่วนรวม / ประโยชน์ส่วนตน" (เปรียบเหมือนตัวเลขฐานสอง 0 กับ 1) การประยุกต์ใช้ระบบคิดฐาน 2 จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิเสธการเอื้อประโยชน์ทับซ้อน ละเว้นการทุจริต และตัดสินใจโดยยึดหลักความถูกต้องและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1) **ความสามารถในการคิด:** การคิดวิเคราะห์เชิงลึก การคิดตัดสินใจบนฐานจริยธรรม 2) **ความสามารถในการแก้ปัญหา:** การเผชิญหน้าและปฏิเสธสถานการณ์เสี่ยงต่อการทุจริต 3) **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต:** การยึดมั่นในความถูกต้องในสังคมและการทำงานอนาคต	1. ซื่อสัตย์สุจริต 2. มีวินัย 3. ใฝ่เรียนรู้ 4. อยู่อย่างพอเพียง 5. มุ่งมั่นในการทำงาน 6. มีจิตสาธารณะ

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน (15 นาที)

ตั้งคำถามกระตุ้นและดึงประสบการณ์เดิม

1. ครูเปิดภาพสถานการณ์จำลอง 2 ภาพเปรียบเทียบกัน:
    - **ภาพ A:** พนักงานใช้น้ำประปาของหน่วยงานล้างรถยนต์ส่วนตัว
    - **ภาพ B:** พนักงานใช้น้ำประปาของหน่วยงานทำความสะอาดพื้นที่สำนักงาน
2. ครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดชวนอภิปราย:
    - "ภาพใดเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามบทบาทหน้าที่?"

- "หากคนในภาพ A คิดว่า 'ล้างนิดเดียว ไม่เป็นไรหรอก ใครๆ ก็ทำกัน' ความคิดนี้เข้าข่ายระบบคิดแบบใด?"

3. ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนเรื่อง **"ระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking) กับการป้องกันการทุจริต"**

ขั้นที่ 2 ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสำรวจค้นหา (50 นาที)

กิจกรรมวิเคราะห์กลุ่มและอภิปรายเชิงลึก

1. **บรรยายสรุปแนวคิดหลัก (15 นาที):** ครูใช้นวัตกรรมสื่อสไลด์นำเสนอเปรียบเทียบระบบคิดฐาน 10 (Analog) vs ระบบคิดฐาน 2 (Digital) โดยเน้นย้ำสัญลักษณ์ 0 (ทำไม่ได้/ส่วนตน) และ 1 (ทำได้/ส่วนรวม)
2. **กิจกรรมกลุ่ม "Binary Filter: กรองความคิด ปรับทัศนคติ" (30 นาที):**
    - แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4–5 คน
    - แจก **"การ์ดสถานการณ์เสี่ยงทุจริต"** ให้กลุ่มละ 2 สถานการณ์ (เช่น การสอดไส้งบประมาณ, การใช้โทรศัพท์หลวงติดต่อเรื่องส่วนตัว, การรับของขวัญช่วงเทศกาลจากผู้มาติดต่อ)
    - ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ตามตาราง **Binary Matrix**:
        1. คำตอบตามระบบคิดฐาน 10 (Analog) คืออะไร? ผลเสียคืออะไร?
        2. คำตอบตามระบบคิดฐาน 2 (Digital) คืออะไร? ทำไมจึงเป็นทางเลือกที่ถูกต้อง?
        3. กำหนดแนวทาง "การปฏิเสธอย่างประนีประนอมแต่เด็ดขาด"
3. **การนำเสนอสุ่ม (5 นาที):** สุ่ม 2-3 กลุ่มออกมานำเสนอข้อสรุปหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3: สะท้อนคิดและขยายความรู้ (20 นาที) เชื่อมโยงบริบทชีวิตจริง ม.6

1. ครูให้นักเรียนเชื่อมโยงเรื่องระบบคิดฐาน 2 มาสู่ชีวิตการเป็นนักเรียน ม.6 เช่น:
    - การลอกการบ้านเพื่อน / การให้เพื่อนลอกการบ้าน (0 = ไม่ให้/ไม่ทำ, 1 = ทำด้วยตนเอง)
    - การใช้สิทธิ์โควตาเข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้เอกสารปลอมหรือผลงานที่ไม่จริง
    - การใช้ไฟฟ้าของโรงเรียนในการชาร์จอุปกรณ์ส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า *"การฝึกระบบคิดฐาน 2 ตั้งแต่วัยเรียน จะส่งผลต่ออนาคตการทำงานอย่างไร"*

ขั้นที่ 4 สรุปและประเมินผล (15 นาที)

ประเมินผลและถอดบทเรียน

1. นักเรียนทำ "แบบทดสอบวัดระบบคิดฐาน 2 (Formative Test)" จำนวน 5 ข้อ (ประเมินรายบุคคล)
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน: "ระบบคิดฐาน 2 ไม่ใช่เรื่องของความใจแคบ แต่คือเรื่องของจริยธรรมและความโปร่งใสเพื่อประโยชน์ส่วนรวม"

7. สื่อการเรียนการสอน / แหล่งเรียนรู้

1) สื่อภาพ/อินโฟกราฟิก: ภาพเปรียบเทียบการใช้น้ำประปาราชการ, ภาพสื่อระบบคิดฐาน 2 จาก ป.ป.ช.

2) การ์ดสถานการณ์ (Scenario Cards): ตัวอย่างกรณีศึกษาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม
3) ใบงานกิจกรรม: แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม "Binary Filter: กรองความคิด ปรับทัศนคติ"
4) สื่อดิจิทัล: สไลด์นำเสนอเรื่อง Digital Thinking vs Analog Thinking

8. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้ (K-P-A)	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ (K): อธิบายความหมายและเปรียบเทียบระบบคิดฐาน 2 และ 10 ได้	ตรวจแบบทดสอบท้ายคาบ / ตรวจใบงานกลุ่ม	แบบทดสอบ 5 ข้อ / ใบงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ตอบถูกต้องร้อยละ 70 ขึ้นไป
ด้านทักษะ/กระบวนการ (P): วิเคราะห์สถานการณ์ความเสี่ยงและเลือกตัดสินใจตามระบบคิดฐาน 2 ได้	สังเกตการอภิปรายกลุ่มและการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม	ได้คะแนนระดับ "ดี" (2 คะแนน) ขึ้นไป
ด้านคุณลักษณะ (A): แสดงออกถึงความซื่อสัตย์และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม	สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมและความละอายต่อการทุจริต	แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ได้คะแนนระดับ "ดี" (2 คะแนน) ขึ้นไป

9. ภาคผนวก (เอกสารประกอบการสอน)

ภาคผนวก ก: ตัวอย่างการ์ดสถานการณ์ (Scenario Cards)

สถานการณ์ที่ 1:

นาย ก. เป็นเจ้าหน้าที่พัสดุของโรงเรียน กำลังจัดซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในห้องเรียน ทางบริษัทเอกชนเสนอว่าจะ "แถมเครื่องพิมพ์ส่วนตัวให้นาย ก. 1 เครื่องฟรี" หากนาย ก. ตกลงเลือกซื้อพัสดุจากบริษัทนี้

- **โจทย์:** ให้นักเรียนใช้วิธีคิดแบบฐาน 2 (Digital Thinking) ในการตัดสินใจของนาย ก.

สถานการณ์ที่ 2:

นางสาว ข. เป็นประธานสภานักเรียนชั้น ม.6 มีหน้าที่ดูแลการจัดสรรงบประมาณกิจกรรมกีฬาสีเพื่อนสนิทของ นางสาว ข. มาขอร้องให้แอบเจียดงบประมาณส่วนกลางไปซื้อขนมเลี้ยงน้องๆ ในคณะสีตนเอง

- **โจทย์:** ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าการกระทำนี้เป็นระบบคิดแบบใด และหากเปลี่ยนเป็นระบบคิดฐาน 2 จะต้องปฏิบัติอย่างไร

ภาคผนวก ข: แบบทดสอบท้ายคาบ (Formative Assessment) 5 ข้อ

1. **ข้อใดคือความหมายที่ถูกต้องที่สุดของ "ระบบคิดฐาน 2 (Digital Thinking)" ในการต้านทุจริต?**

   ก) การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ตรวจสอบการทุจริต

   ข) การตัดสินใจแยกเรื่องส่วนตัวออกจากประโยชน์ส่วนรวมอย่างเด็ดขาด (ถูก/ผิด)

   ค) การยืดหยุ่นทางความคิดตามสถานการณ์เพื่อความสมานฉันท์

   ง) การประเมินผลประโยชน์ตามสัดส่วนความจำเป็นของแต่ละบุคคล

   เฉลย: **ข**

2. **การกระทำในข้อใดถือเป็นการใช้ "ระบบคิดฐาน 10 (Analog Thinking)" ที่เสี่ยงต่อการทุจริต?**

   ก) ปฏิเสธการรับของขวัญจากผู้มาติดต่อราชการทุกกรณี

   ข) การนำรถยนต์ของหน่วยงานไปใช้ในพิธีแต่งงานของบุตรสาว โดยคิดว่า "ใช้น้ำมันนิดเดียวไม่เป็นไร"

   ค) การแจ้งเบาะแสเมื่อพบเห็นการชาร์จแบตเตอรี่รถไฟฟ้าส่วนตัวจากปลั๊กไฟโรงเรียน

   ง) การนำกระดาษรีไซเคิลส่วนตัวมาใช้พิมพ์งานส่วนตัว

   เฉลย: **ข**

3. **หากพนักงานขับรถนำรถยนต์หลวงไปเติมน้ำมันและใช้ใบเสร็จเบิกเงินตรงตามจริง แต่แอบแวะรับส่งบุตรสาวไปโรงเรียนตามทางผ่าน ถือเป็นระบบคิดแบบใด?**

   ก) ระบบคิดฐาน 2 เพราะไม่ได้เบิกเงินเกินจริง

   ข) ระบบคิดฐาน 10 เพราะมีการนำทรัพยากรส่วนรวมไปใช้ปะปนกับธุระส่วนตน

   ค) ระบบคิดฐาน 2 เพราะช่วยประหยัดพลังงานโดยรวมของประเทศ

   ง) ระบบคิดฐาน 10 เพราะปฏิบัติตามกฎหมายถูกต้องครบถ้วน

   เฉลย: **ข**

4. **หลักการ 0 และ 1 ในระบบคิดฐาน 2 เปรียบได้กับข้อใด?**

   ก) 0 = ประโยชน์ส่วนตน (ทำไม่ได้), 1 = ประโยชน์ส่วนรวม (ทำได้)

   ข) 0 = การทำผิดเล็กน้อย, 1 = การทำผิดร้ายแรง

   ค) 0 = ความละอาย, 1 = ความเกรงกลัว

   ง) 0 = ประโยชน์ส่วนรวม, 1 = ประโยชน์ส่วนตน

   เฉลย: **ก**

5. **เป้าหมายสูงสุดของการปลูกฝังระบบคิดฐาน 2 ให้กับนักเรียนชั้น ม.6 คือข้อใด?**

   ก) เพื่อให้นักเรียนสอบผ่านวิชาการป้องกันการทุจริต

   ข) เพื่อให้นักเรียนไม่ยอมรับและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบเมื่อเข้าสู่วัยทำงาน

   ค) เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

   ง) เพื่อลดจำนวนกฎระเบียบที่ไม่จำเป็นในโรงเรียน

   เฉลย: **ข**

รายวิชา
การป้องกัน
การทุจริต

คิดแบบฐานสอง ต้านทุจริตได้จริง

ซื่อสัตย์
โปร่งใส
ยุติธรรม

ถูกคือถูก ผิดคือผิด

หลักคิด 4 ขั้นตอน

1. เรื่องนี้ถูกกฎหมายหรือไม่
2. เรื่องนี้โปร่งใสหรือไม่
3. เรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือไม่
4. หากเปิดเผยต่อสาธารณะจะอธิบายได้หรือไม่

คำตอบแบบฐานสอง

ใช่ = ทำได้

ไม่ใช่ = ทำไม่ได้

0 → 1

ระบบคิดฐานสอง
แยกชัด ถูกหรือผิด

ตัวอย่างสถานการณ์

“มีคนเสนอของขวัญ
เพื่อแลกกับความช่วยเหลือ”

ระบบคิดฐานสอง

รับ = ผิด
เสี่ยงต่อการทุจริต
และผิดจริยธรรม

ไม่รับ = ถูก
ปฏิเสธอย่างสุภาพ
ถูกต้อง โปร่งใส

NO CORRUPTION

เทคนิดจำง่าย

- ฐานสอง = ใช่ หรือ ไม่ใช่
- ถูก หรือ ผิด
- โปร่งใส หรือ ไม่โปร่งใส

แนวคิดสำคัญ

“ความซื่อสัตย์
เริ่มจากการตัดสินใจ
ที่ถูกต้อง
ในเรื่องเล็ก ๆ

สรุปหลักคิด

- แยกส่วนตน
- คิดถึงส่วนรวม
- โปร่งใส
- ต้านทุจริต

**คนดี ไม่ใช่คนที่ไม่เคยเจอสิ่งล่อใจ
แต่คือคนที่เลือกทำสิ่งที่ถูกต้อง**

เพจสื่อใบงานแบบฝึก ByKruLeklek

แบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง: ครูทำเครื่องหมาย ✓ ตามระดับพฤติกรรม

เลขที่	ชื่อ–สกุล	ซื่อสัตย์	มีวินัย	รับผิดชอบ	จิตสาธารณะ	รวม

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะ	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
การสื่อสาร			
การคิดวิเคราะห์			
การแก้ปัญหา			
การใช้ทักษะชีวิต			
การใช้เทคโนโลยี			

แบบวัดและประเมินผล

สถานการณ์ที่.....เรื่อง.....

สมาชิกในกลุ่ม

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....

เกณฑ์การประเมินการทำงานกลุ่ม

เกณฑ์ระดับคุณภาพ : 17-20 คะแนน 4 = ดีมาก , 15-16 คะแนน 3 = ดี

13-14 คะแนน 2 = พอใช้ , 0-12 คะแนน 1 = ปรับปรุง

รายการ	4 ดีเยี่ยม	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
การมีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมมาก	มีส่วนร่วมดี	มีส่วนร่วมบางส่วน	ไม่ค่อยมีส่วนร่วม
การวิเคราะห์	วิเคราะห์ถูกต้อง มีเหตุผล	วิเคราะห์ถูกต้อง	วิเคราะห์ได้บางส่วน	วิเคราะห์ไม่ได้
การแสดงความคิดเห็น	มีเหตุผลชัดเจน	มีเหตุผล	มีเหตุผลบางส่วน	ไม่มีเหตุผล
การทำงานร่วมกัน	ร่วมมือดีมาก	ร่วมมือดี	ร่วมมือบางส่วน	ไม่ร่วมมือ
ความรับผิดชอบ	รับผิดชอบดีเยี่ยม	รับผิดชอบดี	ต้องเตือนบางครั้ง	ไม่รับผิดชอบ

เกณฑ์ผ่าน: ได้คะแนนตั้งแต่ 12 คะแนน จาก 20 คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายวิชา ส30253 การป้องกันการทุจริต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วันที่..... เวลา.....

1. ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

2. ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวปุณณดา รักผลดี)

...../...../.....

<u>หมายเหตุ</u> ในการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรระบุร้อยละของนักเรียนที่ผ่านและไม่ผ่านในแต่ละจุดประสงค์ที่ได้ระบุไว้ในส่วนหน้าของแผนการจัดการเรียนรู้ และหากการบันทึกสมบูรณ์ในทุกส่วนสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อจัดทำวิจัยในชั้นเรียนได้

ความเห็นของผู้บริหาร

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นายพิทักษ์ แผงอ่อน)

ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งศรีอุดม